

**Borislav Petrović, Marina M. Simović,
Mustafa Bisić, Zaim Osmanović
Velimir Perić**

MEĐUNARODNO KAZNENO SUDOVANJE

(pregled relevantnih dokumenata i sudske prakse)

II. izmijenjeno i dopunjeno izdanje

Banja Luka 2023.

Autori:

**Akademik prof. dr. sc. Borislav Petrović, prof. dr. sc. Marina M. Simović,
dr. sc. Mustafa Bisić, dipl. iur. Zaim Osmanović, mr. sc. Velimir Perić**

Recenzenti:

Akademik prof. dr. Miodrag N. Simović

Redovni član Akademije nauka i umjetnosti BiH, redovni član Evropske akademija nauka i umjetnosti,
inostrani član Ruske akademije prirodnih nauka, redovni profesor Pravnog fakulteta Univerziteta u
Bihaću, profesor emeritus

Prof. dr. sc. Stjepan Lapenda

sveučilišni profesor u mirovini (držao predavanja u Parizu, Splitu, Mostaru i Sarajevu)

DTP:

Sretko Bojić

Izdavač:

Za izdavača:

Prof. dr Duško Vejnović

Tiraž:

50 primjeraka

Štampa:

SADRŽAJ

PREDGOVOR	11
AVANT-PROPOS (Predgovor na francuskom jeziku)	13
PREFACE (Predgovor na engleskom jeziku)	15
序 (Predgovor na kineskom jeziku)	17

RECENZIJE	18
Recenzija akademika prof. dr. Miodraga N. Simovića	18
Recenzija prof. dr. sc. Stjepana Lapende	21

Glava prva

HAAŠKO I ŽENEVSKO PRAVO

1. MEĐUNARODNO KAZNENO SUDOVANJE	23
2. ŽENEVSKA KONVENCIJA O POBOLJŠANJU POLOŽAJA RANJENIKA I BOLESNIKA U ORUŽANIM SNAGAMA U RATU OD 12. AVGUSTA 1949. GODINE	30
3. ŽENEVSKA KONVENCIJA O POBOLJŠANJU POLOŽAJA RANJENIKA, BOLESNIKA I BRODOLOMNIIKA ORUŽANIH SNAGA NA MORU OD 12. AVGUSTA 1949. GODINE	51
4. ŽENEVSKA KONVENCIJA O POSTUPANJU SA RATNIM ZAROBLJENICIMA OD 12. AVGUSTA 1949. GODINE	67
5. ŽENEVSKA KONVENCIJA O ZAŠTITI GRAĐANSKIH LICA ZA VREME RATA OD 12. AVGUSTA 1949. GODINE	120
6. DOPUNSKI PROTOKOL UZ ŽENEVSKE KONVENCIJE OD 12. AVGUSTA 1949. GODINE, O ZAŠTITI ŽRTAVA MEĐUNARODNIH ORUŽANIH SUKOBA OD 08. JUNA 1977. GODINE	168
7. DOPUNSKI PROTOKOL UZ ŽENEVSKE KONVENCIJE OD 12. AVGUSTA 1949. GODINE, O ZAŠTITI ŽRTAVA NEMEĐUNARODNIH ORUŽANIH SUKOBA, POTPISAN OD 08. JUNA 1977. GODINE	221
8. DOPUNSKI PROTOKOL ŽENEVSKIM KONVENCIJAMA OD 12. KOLOVOZA 1949. GODINE, O USVAJANJU DODATNOG ZNAKA RASPOZNAVANJA OD 14. OŽUJKA 2006. GODINE	230
9. POVELJA UJEDINJENIH NARODA	235
10. KONVENCIJA O SPREČAVANJU I KAŽNJAVANJU ZLOČINA GENOCIDA ("SLUŽBENI VJESNIK PREZIDIJUMA NARODNE SKUPŠTINE FEDERATIVNE NARODNE REPUBLIKE JUGOSLAVIJE" BROJ 2. OD 15.07.1950.)	258
11. ZAKON O RATIFIKACIJI MEĐUNARODNE KONVENCIJE O SUZBIJANJU I KAŽNJAVANJU ZLOČINA APARTHEJDA („SLUŽBENI LIST SFRJ“, broj 14/75)	262
12. KONVENCIJA O NEZASTARIJEVANJU RATNIH ZLOČINA I ZLOČINA PROTIV ČOVJEČANSTVA („SLUŽBENI LIST SFRJ“, MEĐUNARODNI UGOVORI I DRUGI SPORAZUMI, BR. 50/1970)	268
13. DEFINICIJA AGRESIJE 9. DODATAK REZOLUCIJI OPĆE SKUPŠTINE UN-a 3314 (XXIX) od 14. 12. 1974.	271

Glava druga

MEĐUNARODNA KAZNENA SUDIŠTA

1. OSNIVANJE STALNOG MEĐUNARODNOG KAZNENOG SUDA	274
1.1. Rimski statut Međunarodnoga kaznenog suda	282
1.2. Izmjene i dopune Rimskog statuta Međunarodnoga kaznenog suda vezane uz zločin agresije	350
2. AD HOC MEĐUNARODNI KAZNENI SUDOVI	353
2.1. Rezolucija 827 Vijeća sigurnosti	353
2.2. Statut Međunarodnog kaznenog suda za bivšu Jugoslaviju	355

2.3.	Pravilnik o postupku i dokazima	367
2.4.	Statut Međunarodnog kaznenog suda za Ruandu	424
2.5.	Rezolucija br. 1966 (2010.) koju je Vijeće sigurnosti usvojilo 22. prosinca 2010. na svojoj 6463. sjednici	433
3.	AD HOC MEĐUNARODNI VOJNI SUDOVI	449
3.1.	Londonski sporazum	449
3.2.	Međunarodni vojni sud u Nürnbergu	450
3.2.1.	Statut Međunarodnog vojnog suda u Nürnbergu	450
3.2.2.	Rezolucije Generalne skupštine Ujedinjenih naroda i potvrda načela međunarodnog prava priznatih Statutom nürnbërškog suda	457
3.2.3.	Formuliranje načela priznatih u Statutu nürnbërškog suda i presudi toga suda	457
3.2.4.	Izdavanje i kažnjavanje ratnih zločinaca i izdajnika	458
3.2.5.	Načela međunarodne suradnje u otkrivanju, uhićenju, ekstradiciji i kažnjavanju osoba odgovornih za ratne zločine i zločine protiv čovječnosti	458
3.3.	Zakon br. 10 nadzornog povjerenstva za Njemačku.....	460
3.4.	Međunarodni vojni sud u Tokyu	464
3.4.1.	Statut Međunarodnog vojnog suda za Daleki istok	464

Glava treća

HIBRIDNA KAZNENA SUDIŠTA

1.	TIMOR.....	470
1.1.	Uredba br. 2000/15 o osnivanju panela specijalno nadležnog za teška kaznena djela...	470
2.	SIERRA LEONE.....	483
2.1.	Statut Specijalnog suda za Sierra Leone	483
3.	KAMBODŽA.....	492
3.1.	Ugovor između Ujedinjenih nacija i Vlade Kraljevine Kambodže vezano za procesuiranje prema zakonima Kambodže kaznenih djela počinjenih tijekom perioda demokratske kampučije.....	492
4.	RAK	503
4.1.	Privremena koalicijska vlada, Statut specijalnog suda za Irak zakon br. 10	503
5.	LIBANON	521
5.1.	Statut Specijalnog suda za Libanon	521
6.	SENEGAL	531
6.1.	Statut izvanrednih afričkih vijeća	531
7.	SREDNJAFRIČKA REPUBLIKA	543
7.1.	Organski zakon broj 15-003	543
8.	BOSNA I HERCEGOVINA.....	561
8.1.	Kazneni zakon Bosne i Hercegovine	561
8.2.	Krivični zakon SFRJ (Uredba sa zakonskom snagom o preuzimanju Krivičnog zakona Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije)	581
8.3.	Zakon o ustupanju predmeta od strane Međunarodnog kaznenog suda za bivšu Jugoslaviju Tužiteljstvu Bosne i Hercegovine i korištenju dokaza pribavljenih od međunarodnog kaznenog suda za bivšu Jugoslaviju u postupcima pred sudovima u Bosni i Hercegovini.....	587
8.4.	Zakon o primjeni Rimskog statuta Međunarodnog kaznenog suda i suradnji s Međunarodnim kaznenim sudom.....	590
8.5.	Zakon o primjeni određenih privremenih mjera radi učinkovite provedbe mandata Međunarodnog kaznenog suda za bivšu Jugoslaviju, te drugih međunarodnih restriktivnih mjera.....	602
9.	„ŠKOTSKI SUD U NIZOZEMSKOJ“ SLUČAJ „LOKERBIE“	610

Glava četvrta
EUROPSKA KAZNENA SUDIŠTA
UNIVERZALNA POTPORA EUROPSKE UNIJE
STALNOM MEĐUNARODNOM KAZNENOM SUDU

1.	EUROPSKO KAZNENO SUDOVANJE	613
2.	ODLUKA VIJEĆA OD 10. TRAVNJA 2006. O SKLAPANJU SPORAZUMA IZMEĐU MEĐUNARODNOG KAZNENOG SUDA I EUROPSKE UNIJE O SURADNJI I POMOĆI (2006/313/ZVSP)	616
3.	SPORAZUM IZMEĐU MEĐUNARODNOG KAZNENOG SUDA I EUROPSKE UNIJE O SURADNJI I POMOĆI	617
4.	ODLUKA VIJEĆA 2011/168/ZVSP OD 21. OŽUJKA 2011. O MEĐUNARODNOM KAZNENOM SUDU I O STAVLJANJU IZVAN SNAGE ZAJEDNIČKOG STAJALIŠTA 2003/444/ZVSP	626
5.	REZOLUCIJA EUROPSKOG PARLAMENTA O ZLOČINU AGRESIJE OD 17. SRPNJA 2014. (2014/2724(RSP))	630
6.	REZOLUCIJA EUROPSKOG PARLAMENTA OD 4. SRPNJA 2017. O KRŠENJIMA LJUDSKIH PRAVA U KONTEKSTU RATNIH ZLOČINA I ZLOČINA PROTIV ČOVJEČNOSTI, UKLUČUJUĆI GENOCID (2016/2239(INI));.....	633

Glava peta
NOVI MODELI KAZNENE ODGOVORNOSTI

1.	ZAPOVJEDNA KAZNENA ODGOVORNOST	647
2.	ZDRUŽENI ZLOČINAČKI POTHVAT.....	655
3.	PORICANJE HOLOKAUSTA	659
3.1.	Rezolucija UN-a od 01. studenog 2005. godine broj: 60/07. sjećanje na holokaust	659
3.2.	Rezolucija UN-a od 26. siječnja 2007. godine broj: 61/255. poricanje holokausta	661
3.3.	Rezolucija UN-a od 13. siječanj 2022. godine kultura mira	661
4.	PORICANJE GENOCIDA.....	665
4.1.	Zakon o dopuni Kaznenog zakona Bosne i Hercegovine.....	665

Glava šesta
SUDSKA PRAKSA

1.	NÜRNBERŠKI SUD	667
1.1.	Nullum crimen sine lege, nulla poena sine lege	667
1.2.	Pravni učinak Pariškog pakta.....	668
1.3.	Imunitet	669
1.4.	Pravno mjerilo („moralni izbor“ ili „protupravna zповijed ili bespravno naređenje“) ...	669
1.5.	Zavjera	670
1.6.	Ubijanje ratnih zarobljenika	670
1.7.	Pljačka javne imovine.....	671
1.8.	Pljačka privatne imovine.....	671
1.9.	Prinudni rad	671
1.10.	Ratni zločin protiv civilnog stanovništva	672
1.11.	Doktrina „podjarmljivanja“ ili porobljavanja.....	672
1.12.	Postupanje sa civilima („tjelesno kažnjavnje“)......	673
1.13.	Slučaj „Generalštab i Vrhovna komanda“	673
1.14.	Slučaj „Egzodus Židova“	674
1.15.	Slučaj „Taoci“ (general feldmaršal Wilhelm List)	675
1.16.	Slučaj „Visoka vlast ili Visoka komanda“	676
1.17.	Odgovornost nadređenih za djela podređenih	676
1.18.	Individualna odgovornost	676
2.	TOKYSKI SUD.....	677
2.1.	Slučaj Tomoyuki Yamashita („Malajski tigar“)	677

3.	SUDOVI BIVŠE SFRJ	680
3.1.	Ratni zločin protiv civilnog stanovništva - Vrhovni sud Republike Srbije	680
3.2.	Ratni zločin protiv civilnog stanovništva-Vrhovni sud Republike Hrvatske	681
3.3.	Ratni zločin protiv civilnog stanovništva – Vrhovni sud SFRJ	681
3.4.	Pljačka imovine	681
3.5.	Naredbodavac.....	682
3.6.	Kršenje pravila međunarodnog prava	682
3.7.	Služba u okupatorskoj vojsci	682
3.8.	Nanošenje tjelesnih povreda ratnom zarobljeniku	683
3.9.	Zloupotreba položaja	683
3.10.	Suučesništvo	683
3.11.	Ratni zločin protiv civilnog stanovništva kao blanketno kazneno djelo	684
3.12.	Zapovjedna odgovornost u RH.....	686
3.13.	Komandna odgovornost u SRJ	688
3.14.	Primjena pravila međunarodnog prava	689
4.	MKSR (ICTR)	689
4.1.	Slučaj Emmanuel Rukundo	689
4.2.	Slučaj Theoneste Bagosora	689
4.2.	Slučaj Jean-Paul Akayesu	690
5.	MKSJ (ICTY)	690
5.1.	Primjena međunarodnog humanitarnog prava i poslije prekida oružanog sukoba	690
5.2.	Odgovornost nadređenog za radnje podređenih.....	690
5.3.	Ubojstvo i progon u okviru zločina protiv čovječnosti	691
5.4.	Porobljavanje kao zločin protiv čovječnosti	691
5.5.	Združeni zločinački pothvat	692
6.	SUD BOSNE I HERCEGOVINE	693
6.1.	Radnje nečovječnog postupanja	693
6.2.	Zločin protiv čovječnosti	694
6.3.	Združeni zločinački pothvat	694
6.4.	Združeni zločinački pothvat - slučaj „logor Keraterm“	695
6.5.	Sporazum o priznanju krivnje	697
6.6.	Ratni zločini protiv civilnog stanovništva	697
6.7.	Postojanje oružanog sukoba	698
6.8.	Svjedok „dokazno sredstvo iz druge ruke“.....	698
6.9.	Primjena načela Ženevskih konvencija „karakter oružanog sukoba“	699
6.10.	Odgovornost nadređenog za radnje podređenih.....	700
6.11.	Statusa „taoca“ civilne osobe u svjetlu ratnog zločina protiv civilnog stanovništva	701
6.12.	“Nestanci “zločini međunarodnog i nacionalnog kaznenog prava.....	702
6.13.	Silovanje.....	703
6.14.	Kazneno djelo ratni zločin protiv civilnog stanovništva	703
7.	STAVOVI I MIŠLJENJA	705
7.1.	Imunitet	705
7.2.	Odgovornost vojnog zapovjednika.....	706
7.3.	Supremacija međunarodnog prava nad nacionalnim pravom	709
7.4.	Slučaj „Klaus Barbie“.....	709
7.5.	Zločin protiv čovječnosti	710
7.6.	Ratni zločin „Plan progona Židova“.....	710
7.7.	Slučaj „Konzentracijski logor Dachau“	710
7.8.	Slučaj „Konztracijski logor Mauthausen“	711
7.9.	Slučaj „Franz Schonfeld“	711
7.10.	Slučaj „Zyklon-B“ zločin „Istrebljenje“	712

7.11. Slučaj „Almelo“	712
7.12. Univerzalna kaznena nadležnost za najteže zločine.....	712
7.13. Nezakonito privođenje.....	713
7.14. Revizija.....	713
8. VREMENSKA VALJANOST KAZNENOG PRAVA	720
IN FINE	724
LITERATURA	726
BIOGRAFIJE	735